

خبرنامه هفتگی

مدیریت تعارض منافع

شماره شصت و سوم - ۲۷ شهریور تا ۲ مهر ۱۴۰۰

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی
۳ مهر ۱۴۰۰

۶۳

بنام خداوند جان و آفریننده

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

شماره شصت و سوم - ۲۷ شهریور تا ۲ مهر ۱۴۰۰

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۶۳

مرکز توانمندی سازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

۳ مهر ۱۴۰۰

فهرست مطالب

- درآمد: تعارض منافع مسئولان دولتی و راهکار مدیریت آن ۲
- جوابیه سازمان نظام مهندسی به خبرگزاری تسنیم ۶
- انتخابات نظام مهندسی و تضاد منافع ۶
- بخشنامه جدید تعارض منافع دستور کار همه مدیران باشد ۷
- شفافیت و جلوگیری از تعارض منافع؛ این راه به مقصد می‌رسد؟ ۷
- طرح مدیریت تعارض منافع خود در ورطه تناقض ۸
- طرح شفافیت آرای نمایندگان، گامی در جهت مدیریت تعارض منافع ۸
- گام‌های اساسی برای رفع فساد و تعارض منافع در یزد ۹
- حذف مدیران منفعت‌طلب با اجرای ابلاغیه تعارض منافع ۹
- جوابیه‌ای از سازمان نظام مهندسی به بخشنامه «تعارض منافع» ۱۰
- قانون مدیریت تعارض منافع به رانت‌های خاص خاتمه می‌دهد ۱۰
- ۶۰ درصد مدیران نظام مهندسی در خطر تعارض منافع ۱۱
- مدیریت تعارض منافع از سوءاستفاده مدیران جلوگیری می‌کند ۱۱
- عدم شفافیت در تولید و عرضه خودروی ناشی از تعارض منافع است ۱۲
- ضرورت تصویب طرح پیشگیری از تعارض منافع در مجلس ۱۲
- محتوای چند رسانه‌ای تعارض منافع ۱۳
- تحلیل فضای مجازی: دوراهی تخصص و تعارض منافع ۱۴

درآمد: تعارض منافع مسئولان دولتی و راهکار مدیریت آن

راضیه شیخ رضایی

رئیس جمهور اصول دوازده گانه پیشگیری و مقابله با فساد اداری و اقتصادی در دولت سیزدهم را در اواخر شهریورماه به اعضای دولت ابلاغ کرد، این اصول شامل این موارد هستند: ۱- شفاف سازی ۲- مدیریت تعارض منافع ۳- فرهنگ سازی و نظارت همگانی ۴- متناسب سازی ساختار و تشکیلات دولت ۵- شایسته گزینی ۶- سهولت فرایندها ۷- دولت الکترونیک ۸- توسعه رویکرد زنجیره ارزش و زنجیره های تأمین ۹- حمایت از فعالیت سالم ۱۰- تقویت اشراف ۱۱- نظارت مؤثر و کارآمد ۱۲- برخورد قاطع، دقیق و مؤثر.

باتوجه به این ابلاغیه به نظر می رسد که مخاطب اصلی آن، اعضای هیات دولت باشند. در نتیجه این گمان می رود که هر یک از اعضای کابینه دولت و حتی لایه های اول و دوم نظیر مدیران ارشد و مشاوران دولت نیز در راستای پیش قدم شدن در اجرای اصول دوازده گانه برای مقابله با فساد، سابقه حضورشان را در نهادهای دولتی، خصوصی و نهادهای عمومی غیردولتی بیان کنند. همچنین روابط سهامداری و عضویت در شرکت های خصوصی خود، فرزندانشان و فامیل هایشان را افشا کنند و اموال و دارایی های خود و خانوادشان را به طور شفاف اعلام کنند.

از دولت نیز این انتظار می رود که برای تقویت اصول شفاف سازی، فرهنگ سازی و نظارت همگان، نظارت مؤثر و کارآمد، از روزنامه نگاران تحقیقی و پژوهشی برای افشای مصادیق فساد و تعارض منافع حمایت کنند و پشتیبان رسانه های کشور باشند زیرا به مدد توانایی های روزنامه نگاران و خبرنگاران و جایگاه آنان نزد افکار عمومی نظارت همگانی و فرهنگ سازی تقویت می شود.

مدیران دولت در ایران که معمولاً برای یک دوره انتخاب می شوند ممکن است از بخش های خصوصی و نهادهای عمومی غیردولتی وارد بدنه دولت شوند و در معرض تعارض منافع قرار بگیرند. در این وضعیت، نهادهای مردمی و روزنامه نگاران می توانند همپای نهادهای نظارتی، نقش نظارتی بر روی عملکرد آنها داشته باشند.

اگر مسئولان رده بالای دولت، خود پیشگام افشای موقعیت های تعارض منافع نباشند؛ باعث ناکارآمدی در کل نظام حکمرانی خواهند شد. یکی از تجربه های تاریخی این ماجرا مربوط به وضعیت مارک راوالومانانا رئیس جمهور سابق

مادگاسکار^۱ است که به دلیل تعارض منافع‌هایی که داشت، کشورش در سال ۲۰۰۹ دچار بحران سیاسی شد. راولومانانا یک تاجر موفق بود که همزمان با دوره ریاست جمهوری اش کسب و کارش را متوقف نکرد و کسب درآمد بیشتری هم کرد.

زمینه‌های شکل‌گیری تعارض منافع سران دولت و رهبران سیاسی در کشورهای در حال توسعه متعدد است. یکی از این زمینه‌ها به دلیل ضعیف بودن حاکمیت قانون است که منجر به این شود تا مقامات برای رضایت و منافع جناح‌های سیاسی فعالیت کنند که در واقع می‌توان گفت در موقعیت «اطاعت پیش‌دستانه» قرار می‌گیرند. در این موقعیت مدیران میانی، کارمندان و حتی وزرا و مدیران ارشد دولتی نیز در موقعیت «اطاعت پیش‌دستانه» اقداماتی به نفع شرکت خصوصی رئیس و یا معاون و یا شرکت‌های منتسب به آنان انجام می‌دهند.

از دیگر موقعیت‌های رایج تعارض منافع که به دلیل ضعیف بودن حاکمیت قانون شکل می‌گیرد، وجود فضای اختیار عمل در قوانین است که به مفسران قانون و اجراکنندگان همواره آزادی عمل می‌دهد و به‌طور بالقوه ایجاد تعارض منافع می‌کند. به‌طور مثال، مفهوم «صلاح‌دید» پیوند نزدیکی با سوءاستفاده از قدرت دارد و این مفهومی است که بسیاری از مدیران استفاده می‌کنند تا در حاله‌ای از عدم شفافیت، تصمیم‌هایی با انگیزه‌های سیاسی و مادی به نفع خود یا دیگران بگیرند که اساساً با منافع عمومی در تعارض است.

ماده ۴۳ قانون اساسی مادگاسکار تصریح می‌کند که کار دولت نباید وسیله‌ای برای تحصیل ثروت غیرقانونی و کسب منافع خصوصی باشد اما در جایی ذکر نشده است که رئیس جمهور و مقامات نمی‌توانند سهامدار باشند. همچنین موردی نیز تشریح نشده که رئیس جمهور باید منافعش را در فرایند تصمیم‌گیری اعلام کند و یا حتی دارایی‌هایش را اعلام کند. در نتیجه فعالیت‌های رئیس جمهور مادگاسکار غیرقانونی نبود. مارک راولومانانا نیز خودش تلاشی برای ایجاد شفافیت نکرد. او و اطرافیانش در موقعیت‌های مختلفی همچون اطاعت پیش‌دستانه، تصمیماتی می‌گرفتند که بیش از توجه به منافع عمومی، منفعت خصوصی شرکت‌های رئیس جمهور را تأمین می‌کردند. به‌طور مثال، مدیران به این سو می‌رفتند تا مالیات شرکت‌های رئیس جمهور را کم بگیرند و یا از عوارض گمرک معافشان کنند.

وضعیت تعارض منافع مسئولان دولتی اثرات ویرانگری به جای می‌گذارد. از جمله پیامدهای آن آسیب دیدگی کسب و کارها؛ تضعیف اعتماد شهروندان به رهبران سیاسی و نظام‌های قضایی و نظارتی؛ و توقف فعالیت‌های بسیاری از سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی به خاطر رقابت ناعادلانه و ساختارهای انحصارگرا و ... است.

در مورد مادگاسکار نیز عدم مدیریت تعارض منافع به اعتبار همه اقدامات مبارزه با فساد لطمه زد. تعارض منافع رئیس جمهور باعث شد تا سطوح پایین‌تر دولت نسبت به قانون اعلام دارایی‌ها بی‌توجه شوند. فعالیت‌های تجاری حلقه

۱. مادگاسکار جزیره‌ای با حدود ۲۸ میلیون جمعیت در شرق قاره آفریقا است. بیشتر مردم مادگاسکار (۹۳ درصد بنا بر اعلام صندوق بین‌المللی پول) در فقر به سر می‌برند و کمتر از دو دلار در روز درآمد دارند.

نزدیکان رئیس جمهور منجر به تردید در دستکاری و اعتماد به او شد. هیچ‌گاه پارلمان و نهادهای نظارتی اتهامات مطرح در اذهان عمومی نسبت به تعارض منافع رئیس جمهور و نزدیکانش را پیگیری نکرد. در نهایت همه این موارد به فروپاشی حکومت ماداگاسکار منجر شد.

انتظار از دولت این است که تمام مسئولان دولتی برای اصول دوازدهگانه پیشگیری و مقابله با فساد اداری و اقتصادی خود پیشگام شفافیت شوند و از همه مردم به خصوص خبرنگاران و روزنامه‌نگاران تحقیقی بخواهند تا عملکردشان را زیر ذره بین قرار دهند تا هم مدیریت تعارض منافع رخ دهد و هم از هرگونه فساد و سوءعملکردی پیشگیری شود.

دولت و حکومت علاوه بر ابلاغ اصول پیشگیری و مقابله با فساد، باید نسبت به تمام فعالیت‌های اقتصادی مقامات دولتی و خویشاوندانشان حساسیت نشان دهد و نسبت به تصمیم‌هایشان به مردم پاسخگو باشند و این مهم نیز بدون حضور مردم و اهالی رسانه امکان‌پذیر نیست.

کارشناسان و متخصصان این حوزه بیان می‌کنند که در کشورهای در حال توسعه، مدیریت تعارض منافع در بسترهای موجود صورت نمی‌گیرد و حتی قوانین و چارچوب‌های نظارتی به درستی عمل نمی‌کنند، شفافیت، اطلاع‌رسانی و آگاهی رسانی می‌تواند مقامات و رهبران را مسئولیت‌پذیر کند. همچنین، با تشکیل شبکه‌هایی از حامیان مدیریت تعارض منافع می‌توان اثرگذاری بیشتری در این حوزه داشت و کمتر از اقدامات تلافی‌جویانه مخالفان آن آسیب دید.

همچنین، شناسایی مصادیق تعارض منافع در کشور با مدد مردم و اهالی رسانه می‌تواند به تهیه قوانین مدیریت تعارض منافع منطبق با ارزش‌ها و سنت‌های محلی و ساختارهای موجود سیاسی کشور کمک کند. چنانکه در ایران تعارض منافع ارتباطات خویشاوندی بسیار مطرح است و یا در ساختار سیاسی، جابه‌جایی مقامات از نهادهای عمومی غیردولتی به دولت و یا بالعکس امری رایج است اما کمتر درباره موقعیت‌های تعارض منافع‌ای که ایجاد می‌کند، صحبت می‌شود.

در انتها باید بیان کرد، اگرچه دولت سیزدهم اظهارات فراوانی برای فسادستیزی دارد اما نباید فراموش کرد ساختارهای پیچیده و متنوع فسادخیز که بخشی از آن در دامن تعارض منافع رشد می‌کند، در کشور به سادگی ریشه‌کن نمی‌شوند و دولت در این عرصه به کمک مردم و رسانه‌های معتمد نیازمند است.

منبع:

- کریستوف، ایان (۲۰۱۲) «تعارض منافع سران دولت، مطالعه موردی ماداگاسکار» منتشر شده در کتاب «تعارض منافع در حکمرانی جهانی، دولتی و شرکتی»، انتشارات کمبریج، ترجمه مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه.

گزیده اخبار، تحلیل‌ها و گزارش‌های هفته گذشته در حوزه تعارض منافع به این شرح است:

- ❖ رستم قاسمی وزیر راه و شهرسازی در توئیتر نوشت: «بخشنامه جدید تعارض منافع، موضوع مهمی است که باید در دستور کار همه دست اندرکاران و مدیران کل راه و شهرسازی استان‌ها قرار بگیرد.»
 - ❖ غلامحسین شافعی، رئیس اتاق ایران، از طرح مدیریت تعارض منافع به سبب آنکه اتاق بازرگانی نیز مانند سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی تحت شمول مفاد این طرح قرار گرفته، انتقاد کرد.
 - ❖ جواد نیک‌بین، نماینده مردم کاشمر در مجلس، با دفاع از طرح شفافیت آرای نمایندگان گفت: اگر شفافیت نباشد، نمایندگان مجلس دچار تعارض منافع می‌شوند.
 - ❖ معین‌الدین سعیدی، نماینده مردم چابهار اظهار داشت: طرح ارتقاء سلامت اداری و پیشگیری از تعارض منافع از رانت‌های خاص برای افراد دارای مسئولیت به طور کامل محدود می‌کند و بسیاری از امضاهای طلایی و انحصارات موجود حذف خواهد شد.
 - ❖ هادی بیگی‌نژاد، عضو هیات رئیسه کمیسیون انرژی، از بررسی طرح مدیریت تعارض منافع در کمیسیون انرژی به عنوان کمیسیون فرعی خبر داد و گفت: با توجه به اینکه مجموعه‌های بزرگی همچون وزارت نفت و نیرو به کمیسیون انرژی مربوط می‌شوند، اعضای کمیسیون درباره طرح مذکور اظهار نظر کردند.
- مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی ۳ مهر ۱۴۰۰

جوابیه سازمان نظام مهندسی به خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم - ۲۷ شهریور ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

روابط عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان در مطلبی پاسخ گزارش تسنیم تحت عنوان "واکنش عجیب سازمان نظام مهندسی به اجرای بخشنامه‌های "تعارض منافع" / مقابله به مثل خرم با اقدام وزیر راه" را ارائه کرده است. در بخشی از مطب آمده است: «... برنامه رئیس سازمان این بود که متخلفان ادارات کل راه و شهرسازی که به طور کلی از هرگونه استفاده از پروانه اشتغال منع شده اند، شناسایی شده و اسامی را به وزیر محترم اعلام کنیم تا اگر قرار بر برخورد با متخلفان است، به شیوه‌ای عادلانه رفتار شود به همین منظور نامه به صورت محرمانه فرستاده شد. اما شنیده شده که برخی مدیران وزارتخانه با مدیران کل راه و شهرسازی استانی تماس گرفته‌اند که این اطلاعات را در اختیار سازمان نگذارید. البته امیدواریم این خبر اشتباه باشد اما اگر صحت داشته باشد چرا نگران آن هستند که دست متخلفان دیگر هم رو شود؟!»

خبرگزاری تسنیم: اذعان روابط عمومی سازمان نظام مهندسی کشور به رو شدن دست متخلفان دیگر نشان می‌دهد که رئیس سازمان نظام مهندسی به خوبی از تعارض منافع اعضای هیئت مدیره سازمان‌های نظام مهندسی باخبر است. با توجه به این واقعیت انکارناپذیر، چرا با متخلفان سازمان نظام مهندسی برخوردی صورت نگرفته است. اگر این کار انجام شده لازم است جزئیات برخورد با افراد دارای تعارض منافع اعلام شود.

✉ خبرگزاری تسنیم

انتخابات نظام مهندسی و تضاد منافع

حسین احمدی - ۲۷ شهریور ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

انتخابات اعضای هیئت مدیره نظام مهندسی‌های استان‌ها در سراسر کشور بزودی در شرف وقوع است. در این انتخابات پیش رو، حساسیت‌های وزارت راه و شهرسازی بعنوان متولی برگزاری آن، نسبت به وظایف هیئت اجرایی، بررسی و رسیدگی به صلاحیت نامزدها و شیوه اجرای انتخابات به صورت الکترونیکی قابل توجه است. این بار علاوه بر اعلام‌های رسمی مراجع چهارگانه قانونی، بخش نامه وزیر راه و شهرسازی مربوط به تعارض منافع نیز، دستاویزی برای احراز یا عدم احراز صلاحیت‌ها واقع شده است.

تعریف درست از تعارض منافع که استاندارد مشخص بین المللی نیز دارد، موجب پیشگیری از تخلفات و همچنین موجب سلامت در سازمان با رعایت روابط سلسله مراتبی با خود و نهادهای بالادست می‌گردد. بدیهی است، خدای ناکرده تعریف و استنباط غلط از آن، برعکس به ضد خودش مبدل شده و موجب پنهان شدن مصادیق آن می‌گردد.

✉ ساختمان آنلاین

بخشنامه جدید تعارض منافع دستور کار همه مدیران باشد

رستم قاسمی (وزیر راه و شهرسازی) - ۲۹ شهریور ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

رستم قاسمی در صفحه شخصی خود در فضای مجازی از صدور بخشنامه جدیدی در حوزه مبارزه با تعارض منافع در سازمان‌های نظام مهندسی در آستانه برگزاری انتخابات اعضای هیئت مدیره این سازمان‌ها خبر داد. قاسمی نوشت: «حدود ۶۰۰ هزار نفر عضو سازمان نظام مهندسی ساختمان هستند و باید حافظ منافع مهندسان بود. نباید از منافع این سازمان تنها عده خاصی بهره‌مند شوند. بخشنامه جدید تعارض منافع، موضوع مهمی است که باید در دستور کار همه دست‌اندرکاران و مدیران کل راه و شهرسازی استان‌ها قرار بگیرد.»

✍ خبرگزاری ایلنا

شفافیت و جلوگیری از تعارض منافع؛ این راه به مقصد می‌رسد؟

خبرگزاری ایرنا - ۲۹ شهریور ۱۴۰۰
◀ کلیات تعارض منافع

هفته گذشته در جلسه شورای عالی قضایی، حجت الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای بر لزوم حذف بسترها و گلوگاه‌های فساد تاکید کرد و مصادیقی از آن را برشمرد. ایرناپلاس در نظر دارد در سلسله یادداشت‌هایی مهمترین و موثرترین زمینه‌ها و بسترهای فسادخیز و راهکارهای مقابله با آن را بررسی کند.

تعارض منافع: از تعارض منافع به عنوان یکی از سررشته‌های تولید و انتشار فساد نام می‌برند؛ بسیاری از جوامعی که تجارب موفق در مبارزه با فساد داشته‌اند، موضوع تعارض منافع را در قوانین، انتصاب‌ها، اختیارات و تقسیم منابع و پست‌های حاکمیتی در نظر می‌گیرند. در این جوامع معمولاً یک وزیر در حوزه تخصصی همان وزارتخانه فعالیت انتفاعی شخصی ندارد و یا اگر قبلاً داشته، اکنون مجاز به ادامه آن نیست.

در این جوامع معلمی که خود آموزشگاه خصوصی دارد متولی مدیریت آموزش و پرورش نمی‌شود، پزشکی که کار طبابت یا دارو می‌کند، متولی بهداشت و سلامت نمی‌شود، حقوقدانی که کار قضاوت و وکالت می‌کند، متولی دادگستری نمی‌شود، صنعتگری که کار تولیدی و صنعتی شخصی دارد، در وزارتخانه مربوطه پست مدیریتی نمی‌گیرد و ...

درباره تعارض منافع و فسادزا بودن آن، یک مغالطه بزرگ فرهنگی-تاریخی در کشور ما وجود دارد که متأسفانه میان بخش‌های بزرگی از مردم و مسئولان به عنوان فرضیه‌ای درست مطرح است؛ در این دیدگاه، به غلط تصور می‌شود که مثلاً وزیر یا معاونان وزارت بهداشت، حتماً باید خود پزشک یا دارای تحصیلات پزشکی باشد تا امور را بهتر مدیریت کند! در حالی که شاخص اصلی یک مدیر متعهد، دانش و التزام به اصول مدیریتی و اشراف به مبانی کلان یک حوزه است نه الزاماً فعالیت یا تحصیلات شخصی در همان زمینه؛ نتیجه سال‌ها عمل به این شیوه نادرست مدیریتی، انبوه «منافع شخصی» است که در تعارض با منافع جمعی، بستر ساز فساد و تخلف شده است. به این ترتیب به نظر می‌رسد مبارزه واقعی با فساد در محور تعارض منافع، یک کار فرهنگی و اطلاع‌رسانی گسترده است که پیش از مردم عادی، باید متولیان کلان کشور از دولت و قوه قضائیه تا مجلس شورای اسلامی از آن پیروی کنند.

✍ خبرگزاری ایرنا

طرح مدیریت تعارض منافع خود در ورطه تناقض

غلامحسین شافعی (رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران) - ۲۸ شهریور ۱۴۰۰
 ◀ طرح و لایحه تعارض منافع

دومین دستور کار مهم مجلس، طرح مدیریت تعارض منافع فردی با منافع عمومی کشور است. مدیریت تعارض منافع قطعاً مورد حمایت فعالان بخش خصوصی است اما طرحی که داعیه مبارزه با این تعارض دارد خود در ورطه تناقض افتاده است. در نهایت شگفتی اتاق نیز مانند سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی تحت شمول مفاد این طرح قرار گرفته. مطابق ماده ۱۲ طرح «تصدی هم‌زمان اشخاص مشمول این قانون به‌عنوان رئیس یا مدیرعامل یا عضو هیات مدیره انواع شرکت‌های خصوص ممنوع است» این در حالی است که هیات نمایندگان به‌عنوان یکی از ارکان اتاق از منتخبین اتاق‌های سراسر کشور و نمایندگان تشکل‌های وابسته به اتاق تشکیل می‌شود که همگی این افراد یا شخصاً تاجر و تولیدکننده هستند یا مدیر و مالک حداقل یک بنگاه اقتصادی. هیات رئیس نیز به‌عنوان رکن مدیریت اتاق، توسط هیات نمایندگان از میان اعضای هیات مزبور انتخاب می‌شوند. بدین ترتیب مصوبه فعلی کمیسیون عملاً در مغایرت با ماهیت وجودی و نحوه تشکیل اتاق است که خوشبختانه قرار بر بررسی مجدد در کمیسیون است و امیدواریم در این مرحله توجه کافی به این موضوع فراهم آید.

✉ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

طرح شفافیت آرای نمایندگان، گامی در جهت مدیریت تعارض منافع

جواد نیک‌بین (نماینده مردم کاشمر) - ۳۰ شهریور ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در مجلس

نمایندگان مجلس باید آراء و نظراتشان شفاف باشد. به طوری که بر طبق اصول مندرج در قانون، تمام مذاکرات علنی در مجلس باید به صورت زنده از رادیوپخش گردد و این به معنای شفافیت در قوه تقنینی است؛ یعنی اصل در مجلس بر پایه شفافیت نهاده شده است. لذا باید این طرح در مجلس مطرح می‌شد و الحمدالله نیز مطرح شد و رأی آورد. مهم‌ترین حسن شفافیت، بحث تعارض منافع است. اگر شفافیت نباشد دچار تعارض منافع خواهیم شد. به‌عنوان مثال بعضی‌ها که پزشک هستند به طرحی رأی می‌دهند که جامعه پزشکان از آن منتفع گردند و از باب رفع تعارض منافع شفافیت بهترین درمان این موضوع به شمار می‌آید و اگر این طرح رأی بیاورد اولین پله مبارزه با فساد در سطوح مختلف مدیریتی و اجرایی کشور ان‌شاءالله رقم خواهد خورد. قطعاً طرح شفافیت آرا هدف نیست؛ این طرح وسیله‌ای است برای فساد زدایی در کشور. مثلاً اگر طرح، طرح معیشت باشد در کنه خودش هدف است، یعنی رسیدن به رفاه مردم و معیشت عین رفاه است؛ اما شفافیت به تعبیر فقهای بزرگوار طریقت دارد نه موضوعیت؛ شفافیت طریقی است جهت فساد زدایی و رسیدن به پله عدالت و حقانیت در کشور.

✉ بولتن نیوز

گام‌های اساسی برای رفع فساد و تعارض منافع در یزد

عماد تشکری (سرپرست اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان یزد) - ۳۱ شهریور ۱۴۰۰
◀ کلیات تعارض منافع

با روی کار آمدن وزیر جدید و تاکید ایشان بر رویکرد ضابطه زدایی، تمرکز زدایی و رفع فساد و تعارض منافع، در راستای تحقق شعار وزارت مردم وظیفه خود دانستم تا از نزدیک بر روند رسیدگی به پرونده‌های مطرح شده نظارت داشته باشم. یکی از گلوگاه‌هایی که می‌تواند فساد زا باشد و حقی از کسی ضایع شود، همین هیأت‌هاست و نظارت مستمر باید بر روی آن‌ها صورت بگیرد.

در سال گذشته بیش از چهار هزار پرونده شکایت در سامانه جامع روابط کار به ثبت رسیده است؛ از این تعداد پرونده قریب به ۹۰۰ پرونده با اعتراض طرفین دعوی به هیأت‌های حل اختلاف ارسال و مورد رسیدگی قرار گرفته است. با تشکیل کمیته‌هایی در راستای تمرکز زدایی، رفع فساد و تعارض منافع گام‌های اساسی در استان برداشته می‌شود.

✉ خبرگزاری صدا و سیما

حذف مدیران منفعت‌طلب با اجرای ابلاغیه تعارض منافع

خبرگزاری تسنیم - ۳۱ شهریور ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

۱- حضور در ترکیب هیئت مدیره سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان، داوطلبان و افتخاری است؛ بدیهی است فرهیختگانی باید در این مسند قرار گیرند که اصل ترجیح منافع جمعی به منافع فردی برای آن‌ها در اولویت باشد. حال اگر فردی احساس می‌کند با حضور در هیئت مدیره نظام مهندسی متضرر می‌شود خوب بهتر است به کسب و کار شخصی خود بپردازد چرا که این عرصه افراد خودساخته و بی‌نیاز را می‌طلبد.

۲- گفته می‌شود اجرای ابلاغیه تعارض منافع مانع حضور مدیران کارآمد دولتی در ترکیب هیئت مدیره نظام مهندسی می‌شود که خود حکایت نعل وارونه است. چرا که سازمان‌های نظام مهندسی محل تربیت مدیران کارآمد است. اینجا محلی است که کارشناسان با حضور در عرصه مدیریتی سازمان و با تجربه عملی که به دست می‌آورند و آماده مدیریت در سطح کلان کشور می‌شوند. نگاهی به تاریخ نظام مهندسی حکایت از آن دارد که بسیاری از اعضای هیئت مدیره نظام مهندسی بعدها به مدیریت‌های کلان و حتی وزارت رسیده‌اند.

۳- استدلال می‌کنند چرا تعارض منافع باید ابتدا در نظام مهندسی آغاز شود و چرا در بدو امر از ادارات و سازمان‌های دولتی شروع نمی‌شود که یادآور ضرب المثل معروف «مرگ خوب است، اما برای همسایه» است. این چه استدلالی است که برخی از اعضای هیئت مدیره سازمان‌ها و افراد نزدیک به آن‌ها دارند. به جای اینکه فرهیختگان کشور داوطلبانه خواستار اجرای موضوع تعارض منافع در نظام مهندسی باشند، برای حمایت از چند عضو هیئت مدیره عهد شکن و کسانیکه به تعهد خود عمل نکرده‌اند حیثیت جامعه مهندسی را به تاراج گذاشته‌اند.

اجرای ابلاغیه تعارض منافع در سازمان‌های نظام مهندسی باعث می‌شود با پوست اندازی و حذف مدیران منفعت‌طلب سازمان‌های نظام مهندسی به ریل قانون برگردند. بر این اساس لازم مسئولان وزارت راه و شهرسازی با قدرت به کار خود ادامه دهند و از هیاهوی برپاشده متزلزل نشوند چرا که اصلاح بدعت‌های غلط کار مردان بزرگ و تاریخ‌ساز است.

✉ خبرگزاری تسنیم

جوابیه‌ای از سازمان نظام مهندسی به بخشنامه «تعارض منافع»

جمال قناعت (عضو شورای مرکزی دوره هشتم سازمان نظام مهندسی ساختمان کشور) - ۳۱

شهریور ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

بنظر می‌رسد کنترل و بازرسی ساختمان و تأیید نقشه از وظایف شهرداری‌ها و نظارت عالی بر عهده وزارت راه و شهرسازی بوده است و نه سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان. همچنین با عنایت به عدم ابلاغ دستورالعمل منع تعارض منافع از طرق قانونی و سیر تشریفات اداری تا تاریخ ابلاغیه جنابعالی ایجاد تکلیف مازاد و فراقانونی برای تمامی ۱۲ دستگاه نامبرده در آن است و پیشنهاد انصراف از کاندیداتوری انتخابات هیئت مدیره دوره نهم به جهت عدم اعمال بند ج ماده ۲۳ آئین‌نامه اجرایی قانون بدترین نوع تصمیم‌گیری و بی‌عدالتی است که آیندگان آن را قضاوت خواهند کرد و در کارنامه دولت سیزدهم به ثبت خواهد رسید.

اگر بنا بر قانون، اعضای فعلی هیئت مدیره دارای تعارض منافع‌اند و ارتکاب این افراد به برخورداری از منافع متعارض از حیث قانونی محرز است، پس چه نیازی به اعمال فشار برای استعفا است؟ و چرا از طریق قانونی این افراد از صحنه رقابت کنار گذارده نمی‌شوند؟ و به اعضای سازمان معرفی نمی‌شوند تا اعضا از انتخاب مجدد این افراد در دوره‌های بعدی احتراز کنند؟ و اگر هم که قانون در این رابطه دارای سکوت و یا ابهام است و یا قانون مرتبته تدوین نشده است، پس کدامین دین و مسلک و آئین، مجازات افراد را برای قانون نانوشته تجویز می‌کنند؟

✉ سازمان نظام مهندسی ساختمان / کرد پرس

قانون مدیریت تعارض منافع به رانتهای خاص خاتمه می‌دهد

معین الدین سعیدی (نماینده مردم چابهار) - ۳۱ شهریور ۱۴۰۰

◀ طرح و لایحه تعارض منافع

بحث اصل عدم تعارض نکته بسیار مهمی است چراکه کسانی که صاحب منفعی در یک موضوع هستند طبیعتاً نمی‌تواند صلاحیت لازم مدیریتی را در آن حوزه داشته باشند. با توجه به آنچه گفته شد مجلس به این موضوع ورود پیدا کرده و در این راستا طرح ارتقاء سلامت اداری و پیشگیری از تعارض منافع را در دستور کار خود قرار داده است. یکی از موارد مهم قابل توجه در موضوع مبارزه با فساد، رسانه‌ها هستند که رکن چهارم دموکراسی هر کشوری محسوب می‌شوند باید آن‌ها را در امر مبارزه با فساد به‌کارگرفت. از جمله موارد مهم دیگر حمایت از سوت زنان اقتصادی است؛ گاهی می‌بینیم وقتی دستگاه قضایی متوجه فساد و رانتی می‌شود حمایت‌های لازم از سوت زنان را بدلیل وجود خلاءهای قانونی نمی‌تواند انجام دهد؛ ضرورت دارد که کسانی برخی از فسادها را افشا می‌کنند از حمایت قانونی برخوردار شوند.

طرح ارتقاء سلامت اداری و پیشگیری از تعارض منافع از رانتهای خاص برای افراد دارای مسئولیت به طور کامل محدود می‌کند و بسیاری از امضاهای طلایی و انحصارات موجود حذف خواهد شد.

✉ خبرگزاری خانه ملت

۶۰ درصد مدیران نظام مهندسی در خطر تعارض منافع

مهدی عبداللهی (دبیر اقتصاد روزنامه فرهیختگان) - ۳۱ شهریور ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

متخصصان ساخت و ساز و کارشناسان مسکن در ایران می‌گویند نظام مهندسی ساختمان به یکی از مهم‌ترین وظایف قانونی خود که الزام همه سازندگان و ساخت‌وسازها به رعایت مقررات ملی ساختمان است، درست عمل نمی‌کند. مصداق این ادعا، فاصله قابل تامل عمر ساختمان در ایران با میانگین جهانی است. برای مثال، در حالی که عمر مفید ساختمان در کشورهای آسیایی ۵۰ سال و در کشورهای اروپایی بیش از ۱۰۰ سال است، این میزان در ایران کمتر از ۳۰ سال برآورد می‌شود. حجم بالای کار نظارت سپرده شده به برخی مهندسان ناظر که باعث شده وقت کافی برای نظارت دقیق نداشته باشند، تعارض منافع اعضای هیات‌مدیره و شورای مرکزی نظام مهندسی، فقدان شفافیت، نبود سازوکار نظارت بر عملکرد مهندسان ناظر از جمله مواردی است که برخی از کارشناسان می‌گویند با عدم رعایت مقررات ملی ساختمان، باعث شده کیفیت ساخت‌وسازها و به دنبال آن عمر ابنیه در ایران هم کاهش یافته و هم فاصله ۴ برابری با میانگین کشورهای توسعه یافته داشته باشد.

پیگیری‌های «فرهیختگان» نشان می‌دهد تاخیر در اعلام لیست تایید صلاحیت شده‌ها احتمالاً به جهت حجم بالای اعتراض‌ها به رد صلاحیت‌های ناشی از قرار گرفتن افراد در موقعیت تعارض منافع بوده است. برخی خبرها از قرار داشتن ۴۰ تا ۶۰ درصد از اعضای فعلی هیات‌مدیره نظام مهندسی در موقعیت تعارض منافع حکایت دارد، موضوعی که وزارت راه و شهرسازی در پاسخ به سوال «فرهیختگان» با قید محرمانه، از اعلام آن خودداری می‌کند.

تسنیم به نقل از منابع مطلع گزارش داده است حدود ۱۵ نفر از اعضای فعلی هیات‌مدیره سازمان نظام مهندسی تهران رد صلاحیت شده‌اند. این خبرگزاری ادامه می‌دهد در مجموع نیز حدود ۴۰ درصد از ثبت‌نام‌کنندگان برای انتخابات پیش‌رو به دلیل تعارض منافع رد صلاحیت شده‌اند. این به این معنی است که از ۲۵ عضو فعلی هیات‌مدیره سازمان نظام مهندسی استان تهران، ۶۰ درصد آنها به دلیل تعارض منافع رد صلاحیت شده‌اند.

🔗 روزنامه فرهیختگان

مدیریت تعارض منافع از سوءاستفاده مدیران جلوگیری می‌کند

هادی بیگی‌نژاد (عضو هیات رئیسه کمیسیون انرژی) - ۱ مهر ۱۴۰۰

◀ طرح و لایحه تعارض منافع

نماینده مردم ملایر در مجلس شورای اسلامی با اشاره به بررسی "طرح مدیریت تعارض منافع" در کمیسیون انرژی به عنوان کمیسیون فرعی ادامه داد: از آنجا که افراد ممکن است پس از قرار گرفتن در جایگاه مدیریتی، خودشان یا بستگان‌شان دست به سوءاستفاده‌های بزنند "طرح مدیریت تعارض منافع" به عنوان یک ممنوعیت قانونی، اختیارات مدیران را تعریف می‌کند و می‌گوید؛ مسوولان و وابستگان آن‌ها نباید از امکانات و اطلاعات در اختیار سوءاستفاده کنند. با توجه به اینکه مجموعه‌های بزرگی همچون وزارت نفت و نیرو به کمیسیون انرژی مربوط می‌شوند، اعضای کمیسیون درباره طرح مذکور اظهار نظر کردند و حیطه فعالیت افراد و نزدیکان مدیران مورد بحث قرار گرفت.

🔗 می‌متالز

عدم شفافیت در تولید و عرضه خودروی ناشی از تعارض منافع است

محمد مهدی نجفی (پژوهشگر اقتصادی) - ۳۰ شهریور ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در صنعت

فرهیختگان

نوسانات نرخ ارز، تحریم‌های بین‌المللی، اثر قیمت طلا، کمبود عرضه، اثر کالای مکمل و هزاران هزار عامل دیگر در نظام اقتصادی ایران بهانه خوبی برای افزایش قیمت کالاهاست. متأسفانه در اقتصاد دولتی ایران، بازار نمی‌تواند آن‌طور که باید و شاید کار کند. در چنین اقتصادی به دلیل مداخلات ضدشفافیت، انگیزه از بخش خصوصی گرفته می‌شود دلیلش هم واضح است؛ تناسب قیمت‌ها و قدرت برنامه‌ریزی از فعالان اقتصادی سلب می‌شود. اما این تمام ماجرا نیست؛ عدم شفافیت و انحصار در تولید. اقتصاد ایران سالیان زیادی است که از این دو پدیده رنج می‌برد. این پدیده‌ها موجب افزایش قیمت‌ها شده و مقاومت در برابر کاهش را پیش می‌گیرند. مثال بارز آن بازار خودرو در ایران است. بازار خودرو متشکل از تولید و عرضه خودروی ایرانی و واردات خودروی خارجی است. عدم شفافیت در واردات و عرضه خودروی خارجی و عدم شفافیت در مراحل تولید و عرضه خودروی داخلی نشأت گرفته از وجود تعارض منافع در بازار خودرو است. لذا اگر به دنبال مبارزه با چسبندگی قیمت هستیم باید کمی جدی‌تر این مساله را دریابیم و با ابزار سیاستگذاری قیمتی به مساله نگاه نکنیم. اصلاح حکمرانی در باب تعارض منافع از جمله راهکارهای پیش‌رو در نظام اقتصادی ایران است.

📧 روزنامه فرهیختگان

ضرورت تصویب طرح پیشگیری از تعارض منافع در مجلس

احسان ارکانی (نماینده مردم نیشابور و فیروزه) - ۲ مهر ۱۴۰۰

◀ طرح و لایحه تعارض منافع

در حوزه‌های مختلف، افرادی باید تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری کنند از جهتی با ذینفعان آن حوزه در ارتباط نباشند حتی خودشان به صورت غیر رسمی گوشه‌ای از کارها و فعالیت‌های اقتصادی آن حوزه را در بیرون مجموعه از مدیریتی بر عهده نداشته باشند. طرح ارتقاء سلامت اداری و پیشگیری از تعارض منافع مجلس در راستای جلوگیری و به حداقل رساندن بسترهای فساد زاست تا اگر افرادی که ممکن است در حوزه مسئولیت داشته باشند تمام راه‌های نفوذ تأثیرگذاری آن‌ها در خارج مجموعه بسته شود. فردی که در یک حوزه تصمیم‌گیر است همزمان شرکت مرتبط در بخش دولتی یا غیر دولتی مرتبط با این حوزه عضو هیئت امناء، عضو هیئت مدیره یا مشاور است، جای تعجب دارد چگونه هم ذینفع و هم تصمیم‌گیر آن حوزه است. اینگونه موارد با تصویب طرح ارتقاء سلامت اداری و پیشگیری از تعارض منافع در مجلس و تبدیل آن به قانون مرتفع خواهد شد و مانع قانونی را ایجاد خواهد تا این افراد دیگر در این فضاها حرکت نکنند.

📧 خبرگزاری اقتصادی ایران

محتوای چند رسانه‌ای تعارض منافع

در هفته گذشته، یک برنامه تصویری مرتبط با تعارض منافع در فضای مجازی بازنشر شد:

- [طرح مدیریت تعارض منافع، تناقضات متعدد دارد](#) / وبسایت اطلاع رسانی حسن فروزان فرد / حسن فروزان فرد، نایب رئیس کمیسیون توسعه پایدار اتاق ایران می‌گوید: طرح مدیریت تعارض منافع چندان کارشناسی نیست و تاثیر منفی بر مطالبه‌گری بخش خصوصی دارد.

تحلیل فضای مجازی: دوراهی تخصص و تعارض منافع چگونه تخصص به بهانه‌ای برای منفعت‌طلبی تبدیل می‌شود؟

محمد عادل

در هفته گذشته و حداقل روزهای پنج‌شنبه بیست و پنجم تا چهارشنبه سی و یکم شهریورماه موضوعات بحث‌برانگیز پیرامون تعارض منافع بیشتر حول سازمان نظام‌مهندسی، نظام درمانی کشور و آزمون وکالت بوده است. بحث پیرامون تعارض منافع در نظام درمانی کشور که همانند هر هفته جایگاه خاص خود را در بین کاربران داشته است؛ اما بحث تعارض منافع در نظام‌مهندسی با انتشار توییتی از سوی رستم قاسمی، وزیر راه و شهرسازی شدت گرفت که در این بین بیشتر کاربران با اقدامات لازم جهت جلوگیری از تعارض منافع در این نهاد همراه بوده‌اند.

لزوم کنترل تعارض منافع در نظام‌مهندسی

در هفته گذشته یکی از مباحث اصلی در فضای مجازی مسئله [تعارض منافع در نظام‌مهندسی](#) بود چراکه رستم قاسمی وزیر راه و شهرسازی در توییتی نسبت به وضعیت این نهاد و پیگیری [بخشنامه](#) مربوطه برای ممانعت از تعارض منافع در آن گفت:

«حدود ۶۰۰ هزار نفر عضو سازمان نظام‌مهندسی ساختمان هستند و باید حافظ منافع مهندسان بود. نباید از منافع این سازمان تنها عده خاصی بهره‌مند شوند. بخشنامه جدید تعارض منافع، موضوع مهمی است که باید در دستور کار همه دست‌اندرکاران و مدیران کل راه و شهرسازی استان‌ها قرار بگیرد».

کاربران فضای مجازی نیز در پاسخ به این توییت به اظهارنظرهای مختلفی که عمدتاً در موافقت با آن بود، پرداختند. به‌عنوان نمونه کاربری از لزوم جدیت در این عرصه سخن گفت که باید دامنه این اقدامات فراتر از مهندسان رود و کاربری دیگر نیز از وضعیت دیگر کشورها گفت که نظام‌مهندسی در آن‌ها به چه نحو عمل می‌کند:

«سازمان نظام‌مهندسی ساختمان، سازمانی برای ساختمان است و نه مهندسان. نظم دهی به همه عوامل ساخت طبق بند اول قانون الزامی است. اهمیت آن به گستره کل ایران عزیز است و همه سرمایه‌گذاری‌های لازم انجام شده است. تعارض منافع را تا مرحله حرفه‌ای‌سازی این بخش جدی بگیرید».

«کار نظارت ساختمان در تمام کشورهای پیشرفته به‌عنوان شغل تخصصی محسوب شده و کارمندان دولت حق داشتن هم‌زمان شغل دولتی خود با کار نظارت را ندارند، بهتر است در کشور ما هم برای نظارت دقیق تر و رفع تعارض منافع در زمینه ساخت مسکن و کمک به اشتغال‌زایی جوانان تحصیل کرده بیکار این کار انجام شود».

در این بین برخی کاربران به دستورالعمل‌های بر زمین مانده نیز که می‌توانند مانع بروز تعارض منافع شوند، اشاره داشتند و در ادامه خواهان اجرایی شدن آن‌ها نیز شدند. کاربری به نام hoseiniyy در این باره می‌نویسد:

«لطفاً دستورالعمل اجرایی منع پذیرش هم‌زمان اموری که زمینه و موجبات نمایندگی و یا قبول منافع متعارض فراهم می‌آورد به تاریخ پنجم بهمن ۱۳۹۶ و شماره نامه (۵۷۵۷۳/۱۰۰/۰۲) وزارت راه و شهرسازی را که متأسفانه از زمان ابلاغ قانونی تا به حال به دلیل کارشکنی عده‌ای خاص معطل مانده پیگیری نمایید.»

نارضایتی کاربران از تعارض منافع در فرایند واکسیناسیون کرونا

در مدت حدوداً دوساله تحلیل فضای مجازی توسط مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه مشاهده شده است که وضعیت نظام بهداشت و درمان کشور و تعارض منافع در وزارت بهداشت همواره پای ثابت انتقادات کاربران در فضای مجازی بوده است. در این هفته نیز این روند وجود داشته و کاربران به موارد متعددی از تعارض منافع در سیستم درمانی کشور معترض بودند.

اولین موضوع موردنقد کاربران بحث بیماری کووید-۱۹ و تعارض منافع در فرایند واکسیناسیون بود. اعتراض‌های این هفته حول این مسئله بود که چرا از برخی افراد مشکوک به تعارض منافع که پیش‌تر موردنقد کاربران بوده‌اند، در جلسه کمیته علمی تدوین گادلاین کووید-۱۹ دعوت شده است و این کمیته سازوکاری برای کنترل تعارض منافع ندارد. کاربری در اعتراض به این موضوع نوشته است:

«از دکتر محرز دعوت شده تا در جلسه کمیته علمی برای تدوین گایدلاین کووید-۱۹ حضور داشته باشند؟ دکتر طبرسی هم هستند؟ مگر گفته نشد به خاطر تضاد منافع، برخی افراد از جمله دکتر محرز از کمیته کنار گذاشته شده‌اند؟ چرا گایدلاین ایران صفحه‌ای جداگانه و اختصاصی برای بیان تضاد منافع اعضا ندارد؟»

در این بین برخی کاربران نیز خواهان ورود قوه قضاییه به بحث واکسیناسیون بوده‌اند تا افراد دارای تعارض منافع که در روند آن اختلال ایجاد کرده‌اند، محاکمه شوند:

«سیاسی کردن اشکالی نداره به شرطی که قواعد رعایت بشه یا اگه نشد رسانه و مجلس و ق.ق بتونند شفاف کنند که مقصر کی بود. در قضیه واکسن بوی تضاد منافع مالی و رقابت سوء سیاسی بلنده. آقای وهاب‌زاده که مشاور یکی از متهمان این قضیه بوده‌اند، باید توضیح دقیق بدهند نه اینکه بیچون.»

عدم افزایش ظرفیت پزشکی به بهانه کمبود امکانات

دومین موضوع مورد اعتراض کاربران حول نظام درمانی کشور، بحث مداخله پزشکان در تعیین ظرفیت دانشجویان پزشکی و تلاش برای عدم افزایش آن بود. این کاربران بر این عقیده بودند که برخی پزشکان به دلیل منافع مالی ترجیح می‌دهند که افراد کمتری در این حوزه فعالیت داشته باشند تا از نوعی انحصار برخوردار باشند. از نظر این کاربران مواردی مانند کمبود امکانات بهانه‌هایی هستند که این افراد بکار می‌گیرند تا انحصار خود را حفظ کنند، لذا لازم است این اختیار از جامعه پزشکی سلب شود. در ادامه چند مورد از این توییت‌ها را مشاهده می‌کنید:

«کمبود پزشک و رنج ناشی از آن فقط مختص به مناطق محروم نیست کلیت مردم از کمبود پزشکان رنج می‌برند، منتها با وجود امکانات آموزشی مازاد و کافی، تعارض منافع تا امروز مانع از جذب و تربیت بیشتر پزشک شده است. کمبود پزشک هزینه‌های سنگینی را در بخش خصوصی و دولتی به مردم و دولت وارد می‌کند».

«جالبیش اینه که من ندیدم هیچ‌یک از پزشکان مخالف افزایش ظرفیت بگه امکانات برای افزایش ظرفیت کمه پس یا ظرفیتو اضافه نکنید یا امکانات رو هم اضافه کنید. همه‌شون می‌گن امکانات کمه، پس ظرفیتو همین نگه دارید. اصلاً هم فکر نکنید تعارض منافع وجود داره».

«هرساله کمسیون اصل نود شکایات زیادی را دریافت می‌کند؛ اینکه در این دوره مسائلی که جزء مشکلات اساسی جامعه ماست مورد توجه آن قرار می‌گیرد جای تقدیر دارد. وضعیت سرانه پزشکی در کشور اسفناک است. امید است تصمیم‌گیری در مورد ظرفیت جذب پزشکی به دلیل تعارض منافع از اختیار پزشکان خارج شود».

آزمون وکالت؛ آزمونی تخصصی یا اهرم فشار

در حوزه وکالت نیز همچون پزشکی برخی کاربران فضای مجازی به [انحصار کانون وکلا](#) برای برگزاری آزمون اعتراض داشتند. آن‌ها معتقد بودند که این کانون در تعیین ظرفیت‌ها در راستای منافع خود مداخله می‌کند و در اختیار داشتن برگزاری آزمون وکالت به اهرمی برای پیشبرد منافع گروهی از وکلا تبدیل شده است. بر همین اساس است که به احتمال زیاد وکلا با هر طرحی که بخواهد این انحصار را بشکند مقابله کرده و مانع پیشروی آن خواهند شد. در این بین علاوه بر انحصار شکل گرفته، برگزاری آزمون به فرصتی برای برخی استادان دانشگاهی نیز تبدیل شده است تا بتوانند از طریق برگزاری کلاس‌های آموزشی و فروش کتب کمک‌درسی منافع مالی کسب کنند. کاربری به نام Hossein در این مورد می‌نویسد:

«فکر کنم بحث خارج شدن نوعی انحصار از برخی شغل‌ها مثل وکالت! اینجا تضاد منافع پیش می‌آید و احتمالاً اکثریت مطلق وکلای در حال کار مملکت باهاش مخالف خواهند بود».

«استادی دانشگاه که درآمد ثابتی داره، اون چیزی که برای استاد حقوق درآمد ویژه داره یک آزمون سخته که همیشه از قبل اون کتاب فروخت، کلاس تست برگزار کرد و... البته فارغ از این بحث تعارض منافع مورد نظر، راجع به وکیل‌یه که الان پرونده‌های روتینی داره و درآمد قابل توجهی و دوست نداره رقابت کنه».

البته مخالفان این کاربران نیز عمدتاً کسانی را که به چنین مواردی از تعارض منافع اعتراض داشتند، به کم‌سوادی متهم می‌کردند که از سازوکار نظام حقوقی و قضایی کشور اطلاعات کافی ندارند. به عنوان نمونه کاربری به نام mohsen shahabadi در پاسخ به یکی دیگر از کاربران می‌گوید:

«صبر کنید... صبر کنید... فرق اداره ثبت و دفاتر اسناد رسمی در چیه؟ شما فعلاً نمی‌دانید صدور سند اولیه با اداره ثبت است و نقل انتقال‌های بعدی آن با دفاتر است، بعد از تعارض منافع می‌گید... خواهشاً در اموری که تخصص ندارید نظر ندید».

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۶۳

شماره شصت و سوم - ۲۷ شهریور تا ۲ مهر ۱۴۰۰

دبیر خبرنامه: سمانه سهرابی

مجری: مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

شماره واتساپ خبرنامه: ۰۹۰۲۰۴۳۲۹۹۵

